

Мелюх Т. М., настаўнік пачатковых класаў Пагост-Загародскай сярэдняй школы імя славянскіх асветнікаў Кірыла і Мяфодзія Пінскага раёна Брэсцкай вобласці

Лік 10

Матэматыка. I клас

Мэта: плануецца, што ў канцы ўрока вучні будуць ведаць састаў і абазначэнне ліку 10, паняцце «дзясятка», будуць умець абазначаць лікам 10 колькасць мностваў, якія складаюцца з дзесяці элементаў, разгледзяць разнастайныя выпадкі саставу ліку 10.

Задачы асабістага развіцця: садзейнічаць развіццю мыслення.

Абсталяванне: вучэбны дапаможнік «Матэматыка», 2 ч. (Г. Л. Мураўёва, М. А. Урбан, 2019), рабочы сшытак (Г. Л. Мураўёва, М. А. Урбан, С. В. Гадзаова, С. А. Капылова, 2019), набор геаметрычных фігур; прадметныя малюнкi, карткі з лічбамі і знакамі; малюнкi-ўзоры напісання лічбаў 1 і 0.

I. Арганізацыйны этап.

Песеньку праспяваў званок —

Пачынаецца ўрок!

II. Падрыхтоўка да працы на асноўным этапе.

1. Вуснае лічэнне.

Гульня «Дзень – ноч».

Вучні закрываюць вочкі рукамі, а настаўнік называе ланцужок прыкладаў. У канцы вучні адкрываюць вочкі і называюць адказ. (Ланцужок прыкладаў правяраецца настаўнікам разам з вучнямі.)

Ланцужок: $9 - 8 - 0 + 3 + 1 - 5 + 6 + 2 - 4 + 6$. (9.)

— Назавіце лік, які папярэднічае ліку 9.

— На колькі лік 9 большы за лік 6?

Пачатковае навучанне: сям'я, дзіцячы сад, школа

— Які лік трэба павялічыць на 2 адзінкі, каб атрымаць лік 9?

— Колькі трэба дадаць да ліку 5, каб атрымаць лік 9?

— З якіх двух частак можна скласці лік 9?

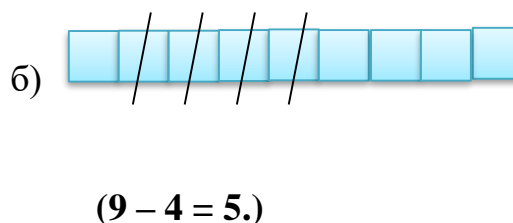
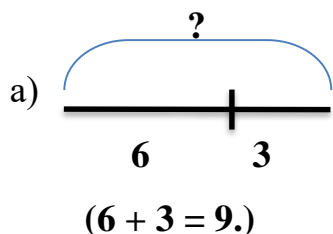
2. «Магічны квадрат».

Сумы лікаў па вертыкалі, гарызанталі і дыяганалі роўныя.

3	6	
	2	
	1	4

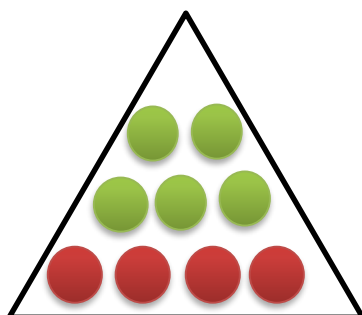
3. Рашэнне задач.

— Прыдумайце задачы, каб адпавядалі схемам.

4. Практычная работа.

На партах у вучняў ляжаць трохвугольнік і дзевяць кругоў-«кропак» двух колераў. Кожны вучань павінен выкласці кругі-«кропкі» на трохвугольнік і расказаць, які варыянт саставу ліку 9 у яго сустрэўся. Напрыклад: 9 — гэта 5 і 4.

— Складзіце ўсе магчымыя лікавыя роўнасці для свайго варыянту саставу ліку

9.

— Пакладзіце яшчэ адзін круг на свой трохвугольнік, палічыце. Колькі кругоў атрымалася?

Тэма нашага ўрока — «Лік 10». Сёння на ўроку мы пазнаёмімся з утварэннем ліку 10, паняццем «дзясятка», разгледзім разнастайныя выпадкі саставу ліку 10.

III. Этап засваення новых ведаў і спосабаў дзеянняў.

Настаўнік прапануе разгарнуць вучэбны дапаможнік на с. 4 і разгледзець малюнкi ў рамцы. Задае пытанні, колькі палачак было, колькі дабавілі, колькі стала, просіць разгледзець лічбу 10, звяртае ўвагу на ўзоры друкаванай і пісьмовай лічбы.

— Чым лік 10 адрозніваецца ад тых, што мы вывучылі? (*Ён складаецца з дзвюх лічбаў — 1 і 0.*) Вы правільна заўважылі.

— А чаго ў нас дзесяць? (Адказы вучняў.) Паколькі ў чалавека на руках 10 пальцаў, лік 10 спрадвечу выкарыстоўваўся пры лічэнні. З гэтым звязана і абзначэнне колькасці дзясятка: 1 дзяс. 0 адз. сталі запісваць карацей — 10. Разгледзьце заданне № 1 на с. 4 падручніка. З якіх частак складаецца лік 10? Назавіце ўсе роўнасці, якія адпавядаюць табліцы.

Фізкультхвілінка

Адпачынак наш — фізкультхвілінка,
Месца ты сваё займай!
Крок на месцы левай, правай,
Раз і два, раз і два!
Прама спіну ўсе трымайце,
Раз і два, раз і два!
І ўперад усе глядзіце,
Раз і два, раз і два!

Настаўнік прапануе параўнаць лікі і лікавыя выразы ў заданні № 2 на с. 4 падручніка. Работа праводзіцца каля дошкі і на месцах.

— Разгледзьце малюнак да задачы № 3 на с. 4. Колькі дзясяткаў змяшчаецца ў ліку 10? Колькі ўсяго купілі яек? Колькі засталася? Як змянілася колькасць? (*Іх стала менш.*) Назавіце рашэнне задачы.

Пачатковае навучанне: сям'я, дзіцячы сад, школа

Настаўнік прапануе знайсці лішні лік ва ўмове задачы № 4, а ў заданні № 5 — лішніяе слова і абгрунтаваць свой адказ.

Фізкультхвілінка для вачэй.

IV. Этап прымянення ведаў і спосабаў дзеянняў.

Праца з падручнікам.

Заданне ад божай кароўкі, с. 5.

— Колькі колаў у машыны? Колькі запасных колаў? Якая схема адпавядае ўмове задачы? Запішыце ў сшытках рашэнне задачы.

Пасля выканання задання ажыццяўляецца праверка, ацэньваюцца работы па крытэрыі «правільнасць/няправільнасць».

Вучні дэманструюць «напісанне» лічбаў 1 і 0 у паветры, пішуць 10 у сшытках. Затым арганізуецца ўзаемаацэнка ў парах па крытэрыі «акуратнасць/нехайнасць».

Праца ў рабочым сшытку.

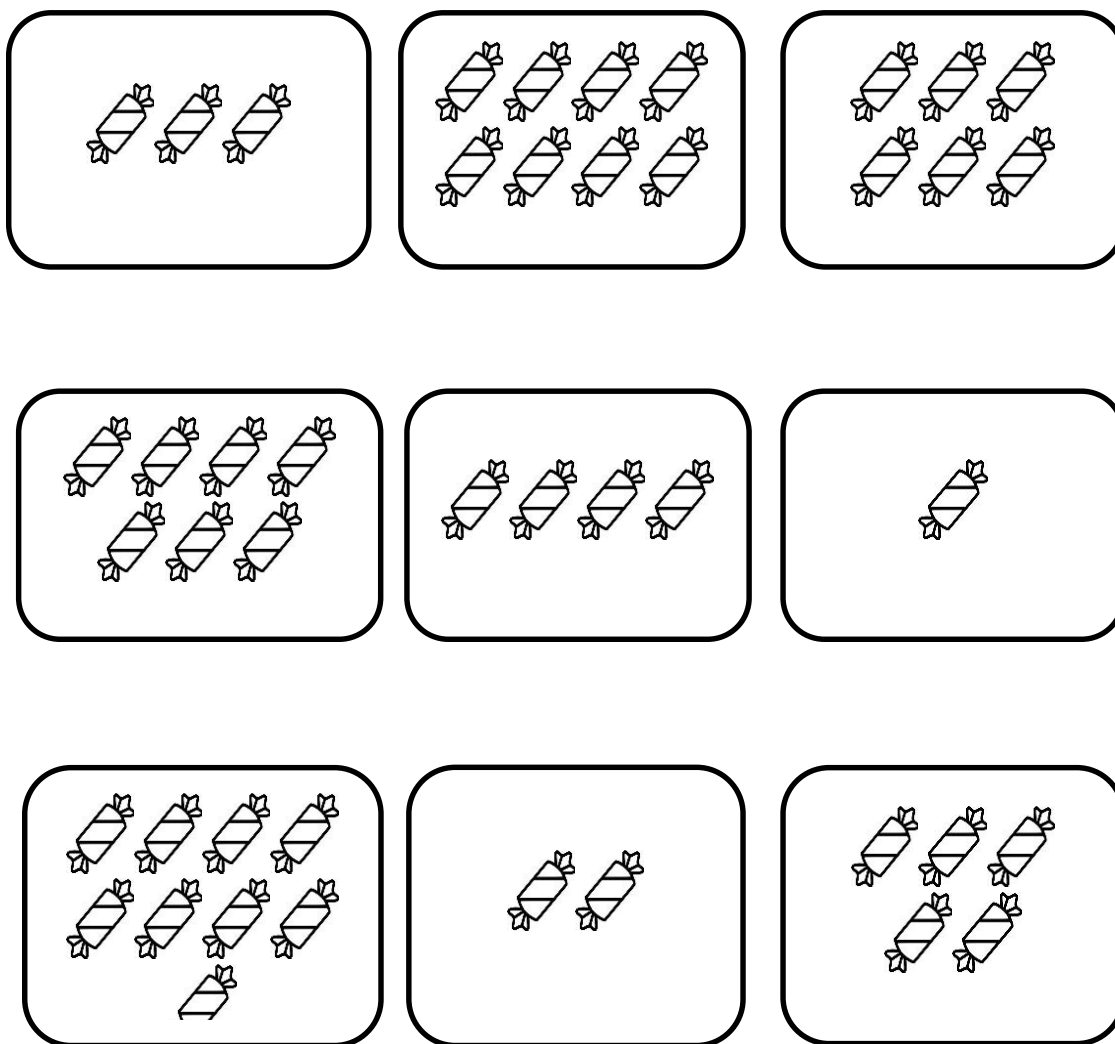
Вучні ўспамінаюць усе варыянты саставу ліку 10. Потым самастойна выконваюць заданне № 2 у сшытку і ацэньваюць работы па крытэрыі «правільнасць/няправільнасць».

Заданне № 3 у сшытку вучні выконваюць самастойна. Пасля выканання задання ажыццяўляецца праверка па ўзоры настаўніка, ацэньваюцца работы па крытэрыі «правільнасць/няправільнасць».

V. Этап замацавання новых ведаў і спосабаў дзейнасці.

Спаборніцтва «Хто хутчэй!».

На кожным падносе павінна быць па дзесяць цукерак. Вучням неабходна пакласці на кожны паднос столькі фішак «цукерак», колькі не хапае да 10.

Пасля выканання арганізуецца праверка суседзямі па парце па ўзоры настаўніка.

VI. Этап падвядзення вынікаў урока.

- З якім лікам вы пазнаёміліся на ўроку?
- Як з ліку 9 атрымаць лік 10?
- Колькі прадметаў абазначае лік 10?
- На якім месцы ў натуральным радзе лікаў знаходзіцца 10?
- Якія лічбы трэба выкарыстаць, каб напісаць 10?
- Успомніце мэты, якія ставілі. Наколькі паспяховым быў кожны ў дасягненні мэт, пакажа заданне «?» на с. 5 падручніка.
- Мэта дасягнута!

VII. Этап рэфлексіі.

Прыём «Даскажы фразу».

— Выберыце пачатак фразы і працягніце яго.

Я навучыўся...

Цяпер я магу...

Мне было цікава...

Мне было цяжка...

— Дзякуй за ўрок!